

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

ל.

עין משפט
נר מצוה

(א) [למקן עג. חולין פד:];
 (ב) [נכנסת כה. ושי"ג];
 (ג) פסחים כו: [ע"ש];
 (ד) פ"י [נעטרין דבר
 שמומן לטעמו עליו כלי
 כניסה פ"א גזל ממש
 והמס' פ' כ"ש דף כו:
 פירשו כמו נגוד לנלמא,
 (ה) שם, (ו) שם: פרה פ"ג
 מ"ד, (ז) נכנסתו: סנהדרין
 יח: (ח) [למקן לג. סנהדרין
 פד: (ט) ע"ש, (י) נכנסת:
 נסקיין, (יא) [נכנסת יע],
 (יב) [נכנסת כג], (יג) [שם,
 (יד) [וקלה כה], (טו) [ועי'
 היעזר חס' למקן עג. ומוס'
 חולין פד: (טז) [ע"ש וע"ש
 היעזר], (יז) [ע"ש היעזר].

תורה אור השלם

1 והיה העיר הקרובה אל
 החלל ולקחו זבני העיר
 ההוא ונגלת בקר אשר
 לא עבד בה אשר לא
 משבח בעלי:
 דברים כא ג
 2 לא תראה את שור
 אחרך או את שני בקרדים
 והתעלמת מהם השב
 תשיבם לאחריך:
 דברים כב א
 3 אפס בי לא יהיה בך
 אביון כי בך יברך יי'
 בארץ אשר יי' אלהיך
 נתן לך נחלה לירשתה:
 דברים טו ד

לעיו רש"י

קביליא [קביליא], יחד.
 קרוב.
 קביליא [קופל"א], צמד.
 קביליא [קופל"א].

מוסף רש"י

בתורי. יספור פועלים
 וימסור לכן שוורים שלו
 לחורו והס ימחשו השוורים
 הקטנים (לשון חכמה)
 צערות ובעתים והמלאכה
 לא תעלה לנלוס שאין
 משחקי נלך (וחו"ק פ"ד).
 אלא מהא ליבא
 למשמע מינה. דודאי
 תמני לא טול דוקא אלא
 מלא מנייהו דוקא. או רישא
 או סופא. ומנא חרין אטו
 הווא ולא יעביד כי מנייהו
 דוקא דנמנר מנייה (שבח
 ק"א). [ע"ש]. מי שאל
 יאכלנו (פסחים כ"ג).
 הבניסה לרבקה. עגלה
 שרופה, רבקה קופל"א
 גלגל"ג, קושקין ארבע
 פרות צמד (שם כ"ג).
 ורשה. תבואה עט
 מבוזיה (שם). אשר לא
 עובד בה מכל מקום.
 דלע"ז דבעגלה לא מתסר
 הכא אסור (שם). שכן
 עליה עוף. צפרה אדומה
 קאי, שפרה ומנ על גבה,
 אע"ז דמתי לא עלה עליה
 עוף, דמשמע עליה אפילו
 עגלה בעגלמא, ואי משום
 דמתי עוף, הא מרביני ציה
 שאר עבודת כנסת סוטה
 (מו). אפילו הכי ציה עליה
 כשרה דלא ניחא ליה, והוא
 הדין להכניסה לרבקה ורשה
 (פסחים כ"ג). עלה עליה
 זכר פסולה. דמלא ליה
 והוא הדין למינן ומדוש
 (שם). אי כתיב עובד,
 עובד משמע ממילא, עבד
 משמע צדק, ופ"ז דהאי
 בעגלה כתיב, מרובייהו
 ליתנין מהדין בנזרה סוטה
 על עול כנסת סוטה
 (שם). היה בהן. שהיה

דניש פסידיהו.

שרוב עבודת קרקעות שלהן שוורים היתה
 אף חרישת הכרמים וצליחתם מנהיגים כלי המחרשה בעגלה בין
 שורות הכרם עם הצלרים ונותנין שם העגלים לפיכך אם אין
 הצעלים עליהם יש הפסד גדול שאין דרך הפועלים לחוס על
 הכרם ועל השוורים ומנהיגים אותן
 על הגפנים ועל הנטיעות והם
 מתקללין והשוורין נסחנין ונשנים:
 מגוד. קביליא צלע"ו: נודמנו לו
 אורחים. קס"ד טעמא משום דמתכבד
 בהם ואיכא לצורכה ולנרכו: שאני
 הסם דקא קלי לה. צשטימה זו הוא
 שורפה ומה היא שריפתה: אי משום
 עינא. שמשלוט בה עין רע של
 אורחין: אי משום גנבי. פן יגנבה
 האורחים: הכניסה לרבקה. בעגלה
 ערופה קאי. רבקה קופל"א צלע"ו
 שדבקים שלש פסולת או ארבעה
 צלואריהן זו אלא זו ודשים הדישה:
 כשירה. הוילי ולא נתכוון שדוש:
 ואם בשביל שתיקן וסידוש. שהיתה
 אמה דשה והכניס את הצמ לשם
 שתיקן ואף נתכוין שדוש פסולה:
 הא לא דמיה. מירוצא היא: שכן
 עליה עוף. צפרה אדומה קאי: עלה
 עליה זכר פסולה. שנאמר כי אשר לא
 עלה עליה עול ותניא עול אין לי
 אלא עול כו' במסכת סוטה (דף מו.).
 והאי הכניסה לרבקה ורשה ללא
 ניחא ליה בה דמיה לשכן עליה עוף:
 משמע כתיב בחמין. וכ"ש צלונן:
 אכלנו ע"י האור. לא יתן הכלי
 על האור: מגריפות. ודיל"ש עשוין
 לגרוף הכירות או להפריש תאנים
 המדובקים: שפחיתן. פוגמן: מאי
 עזידיה גביה. מה לו להשתמש בו
 יכא צעלי וישתמש בו: והפעלמס
 מהם. וללמדך בה שמומר להתעלם:
 ופעמים שאי אהה מעעלם. דכתיב
 לא תוכל להתעלם: והיא צנים
 הקבוצים. האצידה צנית הקבוצות:
 ואינה לפי כבודו. שישנינה: או שהיה
 צנל ממלאכה שלו. שיצטל בהצמיה
 מרובה על דמי האצידה: האי
 עשה. השז תשיצ"ט. ואע"ז ללא
 תעשה נמי איכא אין לא תעשה
 מועיל לדחות לא תעשה אלא
 עשה הוא דקא דמי ליה כדאמרין
 ציבמות (דף כ"ג). לא תעשה ועשה.
 לנפש לא יעמא קדושים יהיו י:

בתורי דנפיש פסידיהו.

ר"ח גרם צתורי פירוש פועלים
 שמוליקים השוורים לחרישה ואין מעמיקין המחרשה
 שלשה טפחים ואין הזרע נקלט היטב:
 לצורכו ולצורכה מאי. דוקא צשטות כמות מציעא ליה וכל
 דדמי ליה דשמא ייחנה שטומה
 יומר מכדי צורכה עד שיתקלל
 אכל לא לכבודו וכו': איבעיא להו לצורכו
 ולצורכה מאי ת"ש שוטחה לצורכה לצורכה
 אין אהא לצורכו ולצורכה לא אימא סיפא
 אבל לא לכבודו לכבודו הוא דלא הא
 לצורכה ולצורכו שפיר דמי אלא מהא
 ליבא למשמע מינה ת"ש אלא ישטחנה לא
 על גבי מטה ולא על גבי מגוד לצורכו
 אבל ישטחנה על גבי מטה ועל גבי מגוד
 לצרכה נודמנו לו אורחים לא ישטחנה לא
 על גבי מטה ולא על גבי מגוד בין לצורכו
 בין לצורכה שאני התם דמקלא קלי לה
 אי משום עינא אי משום גנבי תא שמע
 הכניסה לרבקה ורשה כשירה בשביל
 שתיקן ותדוש פסולה והא הכא דלצורכו
 ולצורכה הוא וקתני פסולה שאני התם
 דאמר קרא י אשר לא עובד בה מ"מ אי
 הכי אפילו רישא נמי הא לא דמיה אלא
 להא דתנן ישכן עליה עוף כשירה עלה
 עליה זכר פסולה מאי טעמא כדרב פפא
 דאמר רב פפא אי כתיב עובד וקרינן עובד
 הוה אמינא אפילו ממילא ואי כתיב עובד
 וקרינן עובד הוה אמינא עד דעבד בה איהו
 השתא דכתיב עובד וקרינן עובד בעינן
 עובד דומיא דעבד דמה עובד דניחא ליה
 אף עובד דניחא ליה: כלי כסף וכלי נחושת
 משתמש בהן וכו': ת"ר ההמוצא כלי עץ
 משתמש בהן בשביל שלא ירקבו וכלי
 נחושת משתמש בהן בחמין אבל לא על
 ידי האור מפני שמשחיקן וכלי כסף
 משתמש בהן בצונן אבל לא בחמין מפני
 שמשחירן מגריפות וקרדומות משתמש
 בהן ברך אבל לא בקשה מפני שמפחיתן
 כלי זהב וכלי זכוכית לא יגע בהן עד
 שיבא אליהו כדרך שאמרו באבירה כך
 אמרו בפקדון פקדון מאי עבדתיה גביה
 אמר רב אדא בר חמא אמר רב ששת
 בפקדון שהלכו בעליהן למדינת הים:
 מצא שק או קופה [וכל דבר] שאין דרכו
 ליטול הרי זה לא יטול: מנהגי מילי דת"ר

בבא מציעא

לית ליה עלה זכר פסולה ולמאי דפרישית
 אמי שפיר אי נמי סבר כר"י דאמר דוקא העלה עליה זכר אכל
 עלה מאיליו כשירה וה"ר יתכן מסימפון פירש דלא פליגי צפרה עגמה אלא צמיה
 צספרי ויקחו אלנך פרה צעין שמהא צשעת לקיחה פרה ור"א לית ליה ההיא דרשה וה"ה דמנא פליגי צלקחו פרה קטנה ור"א העשה
 מלאכה צפרת טחאת דאמר צפ' הכונס [צ"ק דף טו. ו] דמי צדיני שמים אמאי מיפסלה הא ודאי לא ניחא להו לצעלים וי"ל כגון שהיה
 שותף אי נמי לא צעין ניחומא דעושה מלאכה ור"א צפרה אין מעמידין [ע"ז דף כג.]. דפוסל ר"א פרה הניקחת
 מן הנכרים דמיש לרביעה ודייק ש"מ קדשי מוצח היא דאי קדשי צדק הציית היא אמאי פסולה משום רביעה לימא דפסולה משום עול
 וי"ל דמשמע ליה דלאו מטעם עול פוסל דקתני צסיפא וכן היה ר"א פוסל צשאר קרנות לכן קאמר דקדשי מוצח היא דממעטין נרבע
 מקרא דמן הבהמה: [וע"ש חס' ע"ז כג: ד"ה ש"מ]: הא אין עשה דוחה לא תעשה ועשה. ור"א דצפ"צ דיבמות (דף כ"ג) וצפ'
 כ"ג (סנהדרין דף יט.) לא חשיב אלמנה לכהן גדול אלא לא תעשה גרידא ואמאי והא איכא עשה דקדושים יהיו וי"ל דלא קאי
 עשה דקדושים יהיו אלא אמאי דכתיב בהיהא פרשה ור"א והא כי אמרינן דאין עשה דוחה את לא תעשה ועשה

קלו א מ"י פ"ג מהל'
 גולה ואפדה הל'
 יא סגנו עשין עד טו"ע:
 ח"מ פ"י רסו טעף יח:
 קלו ב ג ד מ"י פ"י
 מהל' רוצח הל' ג
 ופ"א מהל' פרה אדומה
 הלכה ז סגנו עשין עת
 ללכ:
 קלו ח ט י ח"מ פ"ג
 מהל' גולה ואפדה
 הלכה יב סגנו עשין עד
 טו"ע ח"מ פ"י רסו טעף
 ע:
 קלו ט י ח"מ פ"ג
 ופ"א מהלכות שאלה
 ופקדון הלכה ז סגנו שם
 טו"ע ח"מ פ"י רסו טעף
 כ ככ:
 קב ח מ"י פ"א מהל'
 גולה ואפדה הל' יח
 סגנו עשין עד טו"ע ח"מ
 פ"י רסו טעף צ:
 קבא ל מ"י שם הלכה יג
 סגנו שם טו"ע ח"מ
 ח"מ פ"י רסו טעף א:
 קבב מ מ"י שם פ"ג
 הלכה א סגנו שם
 טו"ע ח"מ פ"י רסו
 טעף יא:
 קבג נ מ"י פ"א שם
 הלכה יח סגנו שם
 טו"ע ח"מ פ"י רסו
 מהלכות נזירות הל' טו:

רבינו הגנאל

שלא הוחמו כל צדק כי
 קשין הן לגוף מאד והוא
 שהוחמו בכלי מתכות. ויש
 אומרי' פושטין הן
 המחשין ושאר שמתחת
 דר' יוחנן פירשונם כפ'
 כיו"ט הודם. ושוטה
 לצורכה אבל לא לכבודו
 מיבעיא לן לצרכה ולצרכו
 מאי ת"ש שוטחה לצרכו
 וכו' ת"ש לא ישטחנה לא
 על גבי מטה ולא על גבי
 מגוד לצרכו ולא
 אפשיטה. פי לרבקה
 לפטמה מלשון עגלי
 מרבק. ח"ש הכניס לצגלה
 לרבקה ובהליכתה דשה
 ברגליה בחבוא שגורן
 כשירה בשביל שתיקן
 משיר אמו ותדוש פסולה
 ופשוטה היא. ח"ש מהא
 דתנן במסכת פרה שכן
 עליה עוף כשירה עלה
 עליה זכר פסולה והא
 עליית עליה זכר לצרכו
 ולצרכה היא וקתני פסולה.
 ודאי רב פפא ואמר כל
 מלאה וניחא ליה אע"ז
 שלא עשאה בדיים מלשון
 הן ודייק מרבתב עבד
 וקרינן עובד: מצא כלי
 חרש וכלי נחשת משתמש
 בהן לצרכן אבל לא
 לשחקן מצא כלי עץ
 משתמש בהן שלא ירקבו
 כלי נחשת משתמש בהן
 בחמין אבל לא על ידי
 האור. כלי כסף משתמש
 בהן בצונן אבל לא בחמין
 מפני שמשחירן. מגרפות
 וקרדומות משתמש בהן
 בך אבל לא בקשה מפני
 שמפחיתן כלי זהב וכלי
 זכוכית לא יגע בהן עד
 שיבא אליהו כדרך שאמרו
 באבירה כך אמרו בפקדון
 שהלכו בעליו למדינת
 הים. מצא שק או קופה
 שאין דרכו ליטול הרי זה
 לא יטול אלא אם רוצה
 לעשות לפנים משורת
 הדין כו' ישמעאל. פי'
 פתכא דאופי חבילת של
 חריות של דקל. פי' וקא
 מתחפא יגע והניח משאו
 לארץ כו' לירוש'. לא
 חובי ירושלם אלא מפני
 שהעמידו דבריהם על דין

תורה ולא עשו לפנים משורת הדין. ת"ר והתעלמת פעמים שאהה מתעלם כיצד זקן ואינה לפי כבודו אלא כהן והיא בבית
 הקברות לא צריכא מאי טעמא דהא כהן מוזהר בטומאה עשה ולא תעשה עשה שנאמר וקדשתו קדשים יהיו לאלהיהם לא
 תעשה שנאמר לנפש לא יטמא בעמיו והשבת אבירה עשה היא שנאמר השב תשיבם לאחי' ולא אחי עשה ודחי לא לא
 תעשה ועשה וחוב לא דחינן איסורא מקמי ממונא.

האצידה בבית הקברות, או שהיה זקן ואינה לפי כבודו. ששם היתה שלו לא היה ממיל (סנהדרין
 יח) אין האצידה כבודו לפי כבודו להשיבה (ברכות יט.). או שהיתה מלאכה שלו מרובה משל חבירו. דמי צנול מלאכה
 לדרך אחריה ימירם על דמי האצידה ולא יצוה צעלים להשיב לו יומר ממה שמשיב להם ונמלא הוא מפסד (שם) כגון נוקב
 מרגליות ששם יקר וחריטה יפסד בעגלמו יומר ממניה (סנהדרין יח).

קב"ר א ב מ"י פ"ד א
מהל' גילה
ואזכרה ה' (ג) יד סמג
עשין עד טו"ש"ע ח"מ ס'
רמב סע"ף ג:
קב"ר ג מ"י שם ה' יג
טו"ש"ע שם סע"ף
ז:
קב"ר ד מ"י פ"ד מהל'
רוח ה' ד סמג
עשין פ"ד טו"ש"ע ח"מ ס'
רמב סע"ף ג:
קב"ר ה מ"י פ"ד מהל'
מרים הלכה טו
טו"ש"ע ח"מ ס' רמב סע"ף
ה:
קב"ר ו מ"י פ"ד מהל'
אבידה הלכה ז
ופ"ד מהל' רוח ה' ד
סמג עשין עד פ"ד טו"ש"ע
ח"מ ס' רמב סע"ף ג וס'
רמב סע"ף ג:
ז (נ"מ) פ"ד מהל' אצל
ה' ה' ז:
קב"ח ח מ"י פ"ד מהל'
אבידות הלכה ד
סמג עשין ג טו"ש"ע י"ד
ס' שלם סע"ף ג:
קב"ט ט מ"י פ"ד מהל'
אבידה הלכה ז סמג
עשין עד טו"ש"ע ח"מ ס'
רמב סע"ף א:
קנא י מ"י שם פ"ד מהל'
ד סמג שם טו"ש"ע
ח"מ ס' רמב סע"ף ג:
קב"ב כ ל מ מ"י שם
פ"ד מהל' ד סמג
שם טו"ש"ע ח"מ ס' רמב:
קב"ג נ מ"י שם פ"ד
הלכה ג סמג שם
טו"ש"ע ח"מ ס' רמב
סע"ף א:

ה"מ לא תעשה ועשה השוה בכל אצל האי דאינו שוה בכל דמי
כדמוכח פרק שני גזירין (מיר דף נח:): דלמי עשה דמלו"ע ודמי
לאו ועשה דכהניס וכן ק' לקמן (ג). יכול אמר לו אצוי הטמא כו'
ופריך תיפוק ליה דאיזן עשה דוחה לא תעשה ועשה הא גצי כהניס
שאינו שוה בכל דמי וי"ל דעשה
דמלו"ע שאני דחמיר משום גדול
השלוס כדלמך צ"כ שילוח הקן (חולין
דף קמ"ג). ודעשה דמלו"ע הוי דמי
לאו ועשה דשילוח הקן אי לאו יתורא
דשלא תשלח אצל עשה דעלמא לא
דמי לאו ועשה אפילו אינו שוה בכל
וזה התיורון לא יתיישב למאן דשרי
מלו"ע צימי חלוטו בתשמיש המטה
פ"ק דמועד קטן (דף ז:): ולדידיה
יש לו"מ דהכא סמין על ומו מי
דמיין דחשיב מקמי ממונה ולקמן
נמי דע"פ משני דהוה דמי אפילו
לאו ועשה אי לאו קרא אפי' אי
צעלמא לא דמי וצ"כ דדימות (דף
כ"א). דלמך גצי פלוגמא דמי יומן
ור"ל צביא"ת כ"כ צאלמנה מן
הנישואין כ"ע לא פליגי דלא פטרה
לאין עשה דוחה לא תעשה ועשה
וי"ל דחשיב שוה בכל כיון שהאלמנה
עשתה איסורא כמנו הכהן דלקרי ציה
לא יקח לא יקחו אע"ג דאיזן שוה
בכל אלא צכהניס אצל האיזן דגילוח
זקן שאינו שוה צכש"ס נמי מקמי
עשה דמלו"ע:

אלא לזקן ואינו צ"כ כבודו. וא"ת
תיפוק ליה מולאחוחו דכבוד
הצרות דוחה מילת צנו ושמיטת
פסחו וי"ל כבוד הצרות דמת מלוא
חמיר טפי שמוטל צביזון פן יסריח
או יאלכוהו לנצ"ס אע"ג דצ"כ מי
שמתו (בבב"ב דף כ. ושם ד"ה ע"ג)
מוכח דאי הוה כלאים שז ואל תעשה
היה נדחה מפני כבוד הצרות היינו
משום דערס הוי גנות וציון גדול
כדלמך (יבמות דף סג:). אין לך
משוקן יותר מלואו שוה מהלך
ערס ומהכא לא ידעי' דמי אלא
ממונה אצל איסורא כמו פסח ומילה
וגם כרת לא: ונ"ע ח"מ ס' שזעוט ז:
ד"ה אצל: **אפקרה**. שלא
יכשלו צני אדם צלל תגזול וא"ת
הא אמר צ"כ אין צין המודר (נדרים
דף מה). אין הפקר אלא צפני שלשה
וי"ל דהכא נמי הוו שלשה אי נמי
דלוריייתא צלל שלשה נמי הוי הפקר
והא דלמך שלהי פ"ק דשבת (דף
יח: ושם ד"ה דמפקרה) גיגית נר
וקדירה אפקורי מפקר להו אע"ג
דליכא שלשה תם אן סהדי דמפקר
להו צלצו שלם יעשה איסור שצית
כלים: **לא** חרבה בו'. ואם תלמך
דציומא (דף ט:): אמר מפני שגלח
חנם וי"ל דהא והא גרמא:
איזוהי אבידה. שיצין שאין
הצעלים יודעין שיהא שם:
קודרוס

לא יהיה כך אביון שלך קודם לשל כל
אדם אלא לזקן ואינו לפי כבודו א"ת
רבה "הכנישה חייב בה אביו הוה יתיב
קמיה דרבה הוא להגך עזיו דקיימו שקל
קלא ושדא בהו א"ל איחייבת בהו קום
אהדרינהו יאיבעיא להו דרכו להחזיר בשדה
ואין דרכו להחזיר בעיר מהו מי אמרינן
השבה מעליא בעינן וכיון דלאו דרכיה
להחזיר בעיר לא לחייב או דלמא בשדה
מיהת הוא דאיחייב ליה וכיון דאיחייב ליה
בשדה איחייב ליה בעיר תיקו אמר רבא
יכל שבשלו מחזיר בשל חבירו נמי מחזיר
יוכל שבשלו פורק וטוען בשל חבירו נמי
פורק וטוען רבי ישמעאל ברבי יוסי הוה
קאזיל באורחא פגע ביה ההוא גברא הוה
דרי פתכא דאופי אותבינהו וקא מיתפח א"ל
דלי לי אמר ליה כמה שוין א"ל פלגא דווא
יהיב ליה פלגא דווא ואפקרה הדר זכה בהו
הדר יהיב ליה פלגא דווא ואפקרה חזייה
דהוה קא בעי למיהדר למזכיה בהו א"ל לכולי
עלמא אפקרנהו ולך לא אפקרנהו ומי הוי הפקר
כי האי גונא והתנן ב"ש"א הפקר לעניים
הפקר וב"ה אומרים יאינו הפקר עד שיהא
הפקר לעניים ולעשירים כשמיטה אלא רבי
ישמעאל ברבי יוסי לכולי עלמא אפקרינהו
ובמלתא בעלמא הוא דאוקמיה והא רבי
ישמעאל ברבי יוסי זקן ואינו לפי כבודו
הוה ר' ישמעאל ברבי יוסי א"ל לפני משורת
הדין הוא דעבד ד"דתני רב יוסף יוהודעת
להם זה בית חייהם את הדרך זו גמילות
חסדים [א] (אשר) ילכו זה ביקור חולים בה זו
קבורה ואת המעשה זה הדין אשר יעשו
זו לפני משורת הדין: אמר מר [ב] (אשר)
ילכו זה ביקור חולים יינינו גמילות חסדים
לא נצרכה אלא ילכו גילו דאמר מר [ג] בן
גילו נוטל אחד משישים בחליו ואפי' הכי
מבעי ליה למיזל לגביה בה זו קבורה היינו
גמילות חסדים לא נצרכה
אלא לזקן ואינו לפי כבודו אשר יעשו זו לפני משורת הדין דאמר
ר' יוחנן לא חרבה ירושלים אלא על שדנו בה דין תורה אלא דיני
דמגזותא לדינו אלא אימא א"ת שהעמידו דיניהם על דין תורה ולא עבדו
לפנים משורת הדין: **מתני'** אי זו היא אבידה המצא חמור או פרה
רועין בדרך אין זו אבידה חמור וכליו הפוכין פרה רצה בין הכרמים
הרי זו אבידה החזירה וברחה החזירה וברחה אפי' ארבעה וחמשה
פעמים חייב להחזירה שנאמר השב תשיבם יהיה בטל מסלע לא יאמר
לו תן לי סלע אלא נתן לו (ו) שכרו כפועל א"ת שם בית דין מתנה
בפני ב"ד לאם אין שם ב"ד בפני מי יתנה שלו קודם: **גמ'** אטו כל הגי
דאמרינן לאו אבידה הוה אמר רב יהודה הכי קאמר אי זו היא כלל
אבידה שהוה חייב בה מצא חמור ופרה ורועין בדרך אין זו אבידה ולא
מיחייב בה חמור וכליו הפוכים פרה ורצה בין הכרמים הרי זו אבידה
ומיחייב בה ולעולם אמר רב יהודה אמר רב עד שלשה ימים היכי דמי
אי בלילותא אפי' חדא שעתא נמי אי ביממא אפי' טובא נמי לא א"ת צריכא דהוה חזי לה בקדמתא ובחשכתא
תלתא יומי אמרינן איתרמויי איתרמויי

לא תביא עמך לדי עניות: **הגישה** זה
שאינו לפי כבודו אם הכנישה הכאה אחת להשיבה נתחייב בה
לאהדורה הואיל והתחיל: **קלא**. מרע"א צלע"ז: **דרכו להחזיר**
צדקה. שאין שם רואים כל כך ואינו צו"ש: **ואין דרכו צעיר**. שהוא
צו"ש משכיניו והוא מל"א צדקה: **מהו**.
שיתחייב להשיבה: **לא מתייבב**.
להתחיל צדקה צדקה: **וכיון**
דאיחייב. שהצוה מנתקומה חייב אף
בעיר: **פורק וטוען**. פורק משא מן
החמור וטוען עליו דכתיב עוזב
מעוזו (ה) הקס תקיס (ו): **פתכא דאופי**.
משאיו של עלים: **וקא מיתפח**.
עומד לפוש: **דלי לי**. הטועני: **הדר**
וכה צנו. חזר האיש ההוא והחזיק
בהן מן ההפקר: **הפקר לעניים הוי**
הפקר. אע"ג שלא הפקירו אלא
לעניים הוי הפקר למפטר מן המעשר:
זה ציוס חייב. (ז) ללמוד להם אומנות
להתפרנס צו. חוקות (ח) ופירות
כמיצי צרישיה דקרא: (ט) דיני דמגזותא
לידינו. צתמיה. דמגזותא גזוזי
הדין ציסורים וצחוקה וחזירו צצבא
קמא (דף ק"ד). לדיני צגזותא:
מתני' אינו היה אבידה. צגמלא
מפרש: אין זו אבידה. ואינו חייב
להחזיר שדעת הנימוח שם: **לא**
צין הכרמים. דמסתקבא: **לא יאמר**
לו סן ני פלג. צצטלמי ממלאכתי
ס שיאמר לו אם עשית מלאכתך היית
מרכזה טורח עכשו לפי מה שטרחת
טול: **כפועל**. צגמלא: **מפרש**: אם
יש שם ציוס דין. אם נוח לו לערות
יותר כדי להרבות שכר ואינו חפץ
ליצטל ממלאכתו מה יעשה אם יש
שם שלשה צני אדם יתנה צפניהם
ויאמר ראו שאני משתכר כך וכך ואי
איפשי ליצטל ליתול שכר מועט אני
אשיז אם תאמרו שאטול שכר משלם:
גמ' כלל סתם אבידה שמוכרת
שהיא שם שלם מדעת צעלים:
ולעולם. צתמיה. וכי אף אם ימלאנה
שם לעולם נאמר מדעת היא וכי
דךך שלא להכניס: **צקדמוסא**. לפני
עלות השחר: **תשכסא**. שחשכה ערבית:
אסרטיא

(א) צ"כ פ"ד. (ב) פאה פ"ז
(ג) מ"א עדות פ"ד מ"ג.
(ד) לעיל ד: (ו) ו"ל. (ז) צ"כ
(ח) (תיבת אשר
מיתכן). (י) נדרים ט:
ע"ש. (י) לקמן פ"ח.
(כ) ע"י מוס' לקמן לא:
(ל) ד"ה א"ל. (ט) ע"י מוס'
לעיל כ"א. ד"ה ומה. (י) פי'
או צתשכסא. רש"ל.
(כ) שמו"ט ג. (ז) נדרים
כ"ג. (ח) וצבגול דף ק.
פרי"י תלמוד מורה ע"ש
פ"י. (י) ס"א שוה אמר כו'.
רש"ל. (י) לקמן לא:
(ט) צ"ל דעשה דמלו"ע
דוחה עשה דשילוח הקן אי
לאו כו'. ועיין רש"ל.

תורה אור השלם

1 וההקדמה אהיה את
הזקנים ואת החמורות
והודיעת להם את הדרך
לכבו בה ואת המעשה
אשר יעשו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' צמשה שכרו
כפועל צ"כ ע"ל דף
ס"ח: (ב) רש"י ד"ה זה
ציוס וכו' ומורו. צ"כ
צב"ק דף ק' ק"ש"י שהוה
ת"ת ו"ע:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה דיני צבוק
עין מניסקתא הגריסא כון
דיני דמניסקתא ופי' דדנין
צבוק:

הגהות הגר"א

[א] [ב] גמ' א"ת. רש"י ק'
עליו למתקן:

לעני רש"י

מרש"י א"ת מוט"א. רב
אמר:

מוסף רש"י

לא יהיה כך אביון. שהרי
מן עניות (דקטו לג.) שהרי
צענמן שלא מצא לדי עניות
(סנהדרין טד:). זה בית
חייהם. תלמוד מורה (ב"ק
ק. לבן גילו. צחור כמותו
או זקן לקן (נדרים לט:).